

บทที่ 3

กฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายต้นแบบว่าด้วยข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการอนุมัติ อนุญาต การรับรองเอกสาร ผ่านการลงลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ ของต่างประเทศและประเทศไทย

3.1 กฎหมายที่เกี่ยวกับกฎหมายต้นแบบว่าด้วยข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการอนุมัติ อนุญาต การรับรองเอกสาร ผ่านการลงลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ของต่างประเทศ

3.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของสาธารณรัฐสิงคโปร์

สาธารณรัฐสิงคโปร์ ด้วยความที่เป็นประเทศมหานครด้านการค้าการลงทุน สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจจึงปฏิเสธไม่ได้เลยว่าการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้เป็นประเทศแรก ๆ ของอาเซียน คงหนีไม่พ้นประเทศนี้เพราะเป็นประเทศที่มีภูมิประเทศเป็นชายฝั่งติดทะเล อันเป็นส่วนสำคัญในการทำการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น สาธารณรัฐสิงคโปร์ซึ่งเป็นประเทศศูนย์กลางทางการค้า การเงิน การลงทุนที่สำคัญของโลก จึงได้มีนโยบายผลักดันให้ตนเป็นศูนย์กลางด้านการพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce Hub) โดยเริ่มต้นจากการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นกลไกในการวางรากฐานการพัฒนาประเทศในหลายสิบปีที่ผ่านมาเป็นเหตุให้โครงสร้างพื้นฐานด้าน เทคโนโลยี และการสื่อสารของสาธารณรัฐสิงคโปร์มีความพร้อมเพื่อรองรับการพัฒนาสาธารณรัฐสิงคโปร์ ในทุกด้านทั้งในภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม และภาครัฐ และในปี ค.ศ. 1998 สาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่า ด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฉบับแรก นั่นคือ Electronic Transaction Act 1998 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และเป็นปัจจัยที่ จะช่วยส่งเสริม การเจริญเติบโตของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ¹

¹ พลอยพัชร โชไชช. (2557). *การสร้างมาตรฐานแก่ผู้ให้บริการออกใบรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยอาศัยกลไกทางกฎหมาย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. หน้า 54-63.

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ค.ศ. 1998 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ค.ศ. 1998 (The Electronic Transactions Act, 1998) ของสาธารณรัฐสิงคโปร์มีผลบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. 2541 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักการเรื่องลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์และผลทางกฎหมายของสัญญาอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติ ฉบับดังกล่าวให้มีความสอดคล้องสภาพสังคมที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงไป รวมถึงเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้สาธารณรัฐสิงคโปร์ยังเป็นประเทศแรกที่มีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์และลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเมื่อมีการประกาศใช้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศ ค.ศ. 2005 (Convention on the Use of Electronic Communication in International Contract, 2005) สาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นประเทศแรกที่มีการปรับแก้กฎหมายให้สอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าว จึงเกิดการแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ค.ศ. 2010 อีกด้วย

หลักการทั่วไป พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ค.ศ. 1998 ของสาธารณรัฐสิงคโปร์มีต้นแบบในการยกร่างกฎหมายมาจากกฎหมายแม่แบบว่าด้วยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Model Law on Electronic Commerce, 1996) และกฎหมายแม่แบบว่าด้วยลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Model Law on Electronic Signature, 2001) ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลัก คือ

1) เพื่อกำหนดหลักการต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กับสัญญาอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งกำหนดถึงสิทธิภาระหน้าที่ของคู่สัญญา วิธีการแบบปลอดภัยในการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์รวมถึงการพิสูจน์ตัวตนของคู่สัญญา และเรื่องอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายแม่แบบว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

2) เพื่อกำหนดหลักการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐที่อนุญาตให้หน่วยงานภาครัฐสามารถทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยไม่ต้องมีกฎหมายอื่นมารองรับการทำธุรกรรมนั้น ซึ่งทำให้หน่วยงานภาครัฐสามารถกำหนดและยอมรับการสร้าง การใช้งาน และการจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ ในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ได้ นอกจากนี้ ยังได้กำหนดถึงการอนุญาตให้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีผลทางกฎหมายได้หากได้มีการจัดเก็บตามเงื่อนไขของการจัดเก็บตามที่กฎหมายกำหนด

3) เพื่อกำหนดการความรับผิดชอบของผู้ให้บริการเครือข่าย (Network Service Providers) ซึ่งกำหนดให้ผู้ให้บริการเครือข่ายไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่งและทางอาญาภายใต้กฎหมายนี้ เพราะเนื่องจาก

ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ถูกจัดทำขึ้นโดยบุคคลที่สาม และผู้ให้บริการเป็นเพียงผู้ให้บริการด้านเครือข่ายเท่านั้นมิใช่เจ้าของข้อมูล

4) เพื่อกำหนดหลักการใช้เทคโนโลยี Public Key Infrastructure (PKI) และเทคโนโลยีชีวภาพ (Biometrics) ในการระบุตัวบุคคล รวมถึงการกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ให้บริการออกใบรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ ของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น เป็นกฎหมายแม่บทที่เป็นตัวกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไป ให้มีผลใช้บังคับภายในประเทศ แต่ก็ยังเปิดโอกาสให้หน่วยงานหรือองค์กรนิติบุคคล หรือหน่วยงานราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล สามารถออกระเบียบ หรือข้อบังคับของหน่วยงานมาให้มีอำนาจในการพิจารณา อนุมัติ อนุญาต หรือรับรองเอกสารได้อีกด้วย โดยมีตัวอย่างของกฎหมายลำดับรองในการขออนุญาต เป็นผู้บริการออกใบรับรองทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นตัวอย่าง นั่นคือ ข้อบังคับว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับผู้ให้บริการออกใบรับรอง ค.ศ. 2010 (Electronic Transactions (Certification Authority) Regulations, 2010) โดยมีเนื้อความเกี่ยวกับการอนุมัติ อนุญาต และการรับรองเอกสาร ไว้ดังนี้²

ในข้อ 2 ของระเบียบข้อบังคับฯ ได้กำหนดนิยามที่ใช้ในข้อบังคับฉบับนี้ไว้ดังนี้

“การรับรอง” (Accreditation)³ หมายความว่า การรับรองที่ได้ออกให้ภายใต้กฎหมายฉบับนี้

“ผู้ให้บริการออกใบรับรองซึ่งได้รับการรับรอง” (Accredited Certification Authority)⁴ หมายความว่า ผู้ให้บริการออกใบรับรองซึ่งได้รับการแต่งตั้งภายใต้กฎหมายฉบับนี้

“เครื่องหมายรับรอง” (Accreditation Mark)⁵ หมายความว่า เครื่องหมายรับรองที่ประกาศตามตารางแนบท้าย

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 54-63.

³ Electronic Transactions (Certification Authority) Regulations 2010. Article 2 “accreditation” means accreditation granted under these Regulations.

⁴ Electronic Transactions (Certification Authority) Regulations 2010. Article 2 “accredited certification authority” means a certification authority that is accredited under these Regulations.

⁵ Electronic Transactions (Certification Authority) Regulations 2010. Article 2 “accreditation mark” means an accreditation mark as set out in the Schedule.

“กระบวนการพิสูจน์ตัวตนของผู้ให้บริการ” (Subscriber Identity Verification Method)⁶ หมายความว่า กระบวนการซึ่งใช้ในการพิสูจน์และยืนยันเอกลักษณ์ของผู้ให้บริการ

“บุคคลผู้ถูกไว้วางใจ” (Trusted Person)⁷ หมายความว่า บุคคลผู้ซึ่ง

(a) มีความรับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการ การรักษาความมั่นคงปลอดภัย และการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ ซึ่งถูกควบคุมดูแลภายใต้พระราชบัญญัติและระเบียบที่เกี่ยวกับผู้ให้บริการออกใบรับรอง หรือ

(b) มีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการออกใบรับรอง การต่ออายุใบรับรอง การระงับ ใบรับรองชั่วคราว การเพิกถอนใบรับรอง (รวมถึงการระงับตัวตนซึ่งร้องขอใบรับรองจากผู้ให้บริการออกใบรับรองซึ่งได้รับการรับรอง) การสร้างกุญแจส่วนตัว หรือการบริหารจัดการอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการออกใบรับรอง

คุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาต

ในระเบียบฯ ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาตไว้เป็น 3 ประเภท คือ คุณสมบัติด้านโครงสร้างทางธุรกิจ คุณสมบัติด้านบุคคล และข้อปฏิบัติในการออกใบรับรอง ซึ่งหากผู้รับใบอนุญาตมีคุณสมบัติไม่ครบตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ก็ไม่สามารถขอรับใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจได้

⁶ Electronic Transactions (Certification Authority) Regulations 2010. Article 2 “subscriber identity verification method” means the method used to verify and authenticate the identity of a subscriber.

⁷ Electronic Transactions (Certification Authority) Regulations 2010. Article 2 “trusted person” means any person who has —

(a) direct responsibilities for the day-to-day operations, security and performance of those business activities that are regulated under the Act or these Regulations in respect of a certification authority; or

(b) duties directly involving the issuance, renewal, suspension, revocation of certificates (including the identification of any person requesting a certificate from an accredited certification authority), creation of private keys or administration of a certification authority’s computing facilities.

คุณสมบัติทางธุรกิจนั้น ระเบียบฯ ข้อ 10⁸ กำหนดว่า ผู้ให้บริการออกใบรับรองซึ่งยื่นคำขอรับการรับรองต้องเป็นบริษัทที่ดำเนินกิจการในสาธารณรัฐสิงคโปร์ในเวลาที่ยื่นคำขอ และตลอดระยะเวลาที่มีการรับรองคุณสมบัติด้านบุคคล ระเบียบข้อ 11⁹ ได้กำหนดไว้ดังนี้

1) ในเวลาที่มีการยื่นคำขอรับการรับรองและตลอดระยะเวลาที่มีการรับรอง ผู้ยื่นคำขอรับรองจะต้องจัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้แน่ใจว่า บุคคลผู้ได้รับความไว้วางใจทุกคนเป็น

⁸ Electronic Transactions (Certification Authority) Regulations 2010. Article 10. An applicant for accreditation must be a company operating in Singapore at the time of the application and throughout the period when it is an accredited certification authority.

⁹ Electronic Transactions (Certification Authority) Regulations 2010. Article 11.—

(1) An applicant for accreditation shall, at the time of the application and throughout the period when it is an accredited certification authority, take reasonable measures to ensure that every trusted person —

(a) is a fit and proper person to carry out the duties assigned to him;

(b) is not an undischarged bankrupt in Singapore or elsewhere, and has not made any composition or arrangement with his creditors; and

(c) has not been convicted, whether in Singapore or elsewhere, of —

(i) an offence the conviction for which involved a finding that he acted fraudulently or dishonestly;

or

(ii) an offence under the Act or these Regulations.

(2) Notwithstanding paragraph (1)(c), the Controller may allow the applicant or accredited certification authority to have a trusted person who has been convicted of an offence referred to in that paragraph, if the Controller is satisfied that —

(a) the trusted person is now a fit and proper person to carry out his duties; and

(b) 10 years have elapsed from —

(i) the date of conviction; or

(ii) the date of release from imprisonment if he was sentenced to a term of imprisonment, Whichever is

the later.

(3) Every trusted person must —

(a) have a good knowledge of the Act and these Regulations;

(b) be trained in the certification authority's certification practice statement; and

(c) possess the relevant technical qualifications, expertise and experience to effectively carry out his duties.

ผู้ที่มีความเหมาะสมตามที่ได้รับการมอบหมาย ไม่เป็นบุคคลล้มละลายทั้งในสาธารณรัฐสิงคโปร์หรือที่อื่น ๆ และไม่ได้ทำการประนีประนอมหรือการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ไม่เคยและต้องคำพิพากษาไม่ว่าในสาธารณรัฐสิงคโปร์หรือที่อื่น ๆ ว่าถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกง หรือการทุจริตและกระทำความผิดอื่นภายใต้พระราชบัญญัติหรือระเบียบฉบับนี้

2) ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลอนุญาตให้ผู้ยื่นคำขอหรือผู้ให้บริการออกใบรับรองที่ได้รับการรับรองมีซึ่งต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดตามข้อ (1) ได้หากผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลเห็นว่าบุคคลผู้ได้รับความไว้วางใจนั้นเป็นผู้มีความเหมาะสมกับหน้าที่ที่ได้รับการมอบหมายล่วงหน้าระยะเวลา 10 ปีนับจากวันที่มีคำพิพากษา หรือวันที่พ้นจากโทษจำคุก หากถูกพิพากษาให้ลงโทษจำคุกแล้วแต่ระยะเวลาใดจะนานกว่ากัน

3) บุคคลผู้ได้รับความไว้วางใจทุกคนต้องมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติและระเบียบฉบับนี้เป็นอย่างดี ผ่านการอบรมตามแนวปฏิบัติของผู้ให้บริการออกใบรับรองและมีความเชี่ยวชาญทางด้านเทคนิค ความชำนาญและประสบการณ์ที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่

ในส่วน of ข้อปฏิบัติในการออกใบรับรองนั้น ระเบียบข้อ 12¹⁰ ได้กำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องมีแนวปฏิบัติตามที่ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลได้อนุมัติแนวปฏิบัตินั้น

การรับรองผู้ให้บริการออกใบรับรอง

ในระเบียบฯ ได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการขอรับใบอนุญาตไว้ในข้อ 3 ซึ่งกำหนดให้ผู้ให้บริการที่ต้องการขอรับใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจนั้นจะต้อง

1) ในการขออนุญาตเป็นผู้ให้บริการออกใบรับรองซึ่งได้รับการรับรอง ผู้ยื่นคำขอ จะต้องกรอกแบบฟอร์มและทำตามวิธีการที่กำหนด โดยต้องแสดงถึง

(1) คำชี้แจงข้อปฏิบัติในการออกใบรับรองของผู้ให้บริการออกใบรับรอง

(2) การจัดทำรายงานการตรวจสอบสอดคล้องกับมาตรฐานการตรวจสอบโดยผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลอินเทอร์เน็ต และ

(3) ข้อมูลอื่นที่ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลกำหนด

2) ผู้ยื่นคำขอต้องจ่ายค่าธรรมเนียมในการยื่นคำขอรับรอง \$1,000

¹⁰ Electronic Transactions (Certification Authority) Regulations 2010. Article 12 An accredited certification authority must have and comply with a certification practice statement approved by the Controller.

- 3) ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลต้องประกาศขึ้นตอนหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยื่นคำขอรับรอง
- 4) เพื่อให้การยื่นคำขอเป็นไปโดยเรียบร้อยผู้ยื่นคำขอต้องชำระค่าธรรมเนียมการขออนุญาต \$1,000
- 5) การประกาศอนุญาตจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดของผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแล หากมี
- 6) การรับรองมีอายุ 2 ปีเว้นแต่ มีการยกเลิกหรือระงับตามพระราชบัญญัติหรือ ระเบียบฉบับนี้
- 7) ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลจะไม่คืนค่าธรรมเนียมซึ่งได้เรียกเก็บตามระเบียบฉบับนี้ ไม่ว่ากรณีที่ยื่นคำขอไม่ผ่านการตรวจรับรอง ขอเพิกถอนคำขอ การหยุดดำเนินการ หรือการรับรองถูกเพิกถอนหรือถูกระงับชั่วคราว

การต่ออายุใบรับรอง¹¹

ผู้ให้บริการที่ได้รับใบอนุญาตแล้ว หากประสงค์ที่จะต่ออายุใบอนุญาต ตามข้อ 4 แห่งระเบียบฯ นี้ ได้กำหนดให้

- 1) การปฏิบัติตามข้อ 3 อาจถูกนำมาบังคับใช้เท่าที่จำเป็นสำหรับการต่ออายุ การรับรองผู้ยื่นคำขอภายใต้ระเบียบฉบับนี้
- 2) ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลอาจอนุญาตให้ผู้ยื่นคำขอต่ออายุการรับรองสามารถยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามข้อบังคับหรือระเบียบที่ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลประกาศกำหนด
- 3) หากผู้ให้บริการออกใบรับรองซึ่งได้รับการรับรองประสงค์จะต่ออายุผู้ให้บริการออกใบรับรองต้องยื่นคำขอต่ออายุการรับรองล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 เดือนก่อนการรับรองสิ้นอายุ
- 4) หากการยื่นขอต่ออายุการรับรองเกินกำหนดตาม (3) การยื่นคำขอต้องดำเนินการตามข้อ 3 และต้องชำระค่าธรรมเนียมตามที่ระบุไว้ในข้อ 3 (2) (5) หากผู้ให้บริการออกใบรับรองไม่ประสงค์จะต่ออายุการรับรองต้อง
 - (1) แจ้งผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลเป็นหนังสือล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 เดือน ก่อนการรับรองหมดอายุ
 - (2) แจ้งผู้ให้บริการเป็นหนังสือล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 2 เดือน ก่อนการรับรอง หมดอายุ

¹¹ พลอยพัชร โชไชย. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 1. หน้า 54-63.

(3) ประกาศทางหนังสือพิมพ์รายวันและตามวิธีการที่ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลกำหนด ไม่น้อยกว่า 2 เดือนก่อนการรับรองหมาดอายุ

การปฏิเสธการอนุญาตหรือต่ออายุการรับรอง

ระเบียบฯ ข้อ 5¹² ได้กำหนดให้ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแล (The Controller) มีอำนาจที่จะปฏิเสธหรือไม่อนุญาตในการให้ใบอนุญาตแก่ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้ต้องการต่อใบอนุญาตได้ หากผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้ต้องการต่อใบอนุญาตมิได้ปฏิบัติตามข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

¹² Electronic Transactions (Certification Authority) Regulations 2010. Article 5.—

(1) The Controller may refuse to grant or renew an accreditation if —

- (a) the applicant has not complied with any requirement in the Act or these Regulations;
- (b) the applicant has not provided the Controller with such information relating to it or any person employed by or associated with it for the purposes of its business, and to any circumstances likely to affect its method of conducting business, as the Controller may require;
- (c) the applicant or its substantial shareholder is in the course of being wound up or liquidated;
- (d) a receiver or a receiver and manager has been appointed to the applicant or its substantial shareholder;
- (e) the applicant or its substantial shareholder has, whether in Singapore or elsewhere, entered into a compromise or scheme of arrangement with its creditors, being a compromise or scheme of arrangement that is still in operation;
- (f) the applicant or its substantial shareholder or any trusted person has been convicted, whether in Singapore or elsewhere, of an offence the conviction for which involved a finding that it or he acted fraudulently or dishonestly, or has been convicted of an offence under the Act or these Regulations;
- (g) the Controller is not satisfied as to the qualifications or experience of the trusted person who is to perform duties in connection with the accreditation of the applicant;
- (h) the applicant fails to satisfy the Controller that it is a fit and proper person to be accredited or that all its trusted persons and substantial shareholders are fit and proper persons;
- (i) the Controller has reason to believe that the applicant may not be able to act in the best interest of its subscribers, customers or participants having regard to the reputation, character, financial integrity and reliability of the applicant or any of its substantial shareholders or trusted persons;
- (j) the Controller is not satisfied as to the financial standing of the applicant or its substantial shareholder;

- 1) ผู้ยื่นคำขอมิได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดภายใต้พระราชบัญญัติหรือระเบียบฉบับนี้
- 2) ผู้ยื่นคำขอไม่ได้ให้ข้อมูลแก่ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลที่เกี่ยวข้องกับการยื่นคำขอหรือลูกจ้างที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ของธุรกิจ และสภาพแวดล้อมใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อวิธีดำเนินธุรกิจตามที่ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลร้องขอ
- 3) ผู้ยื่นคำขอหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ เลิกกิจการหรือชำระบัญชี
- 4) มีการแต่งตั้งผู้พิทักษ์ทรัพย์หรือผู้จัดการทรัพย์สินของผู้ยื่นคำขอหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่
- 5) ผู้ยื่นคำขอหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ไม่ว่าจะอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์หรือที่อื่น ๆ เข้าร่วมกระบวนการ ประนีประนอมหรือชำระหนี้แก่เจ้าหนี้หรืออยู่ในระหว่างกระบวนการประนีประนอมหรือชำระหนี้แก่ เจ้าหนี้
- 6) ผู้ยื่นคำขอหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือบุคคลผู้ได้รับความไว้วางใจถูกพิพากษาว่ามีความผิดไม่ว่าในสาธารณรัฐสิงคโปร์หรือที่อื่น ๆ ซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกง หรือการทุจริตหรือถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดภายใต้พระราชบัญญัติหรือระเบียบฉบับนี้
- 7) ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลไม่มั่นใจในคุณสมบัติหรือประสบการณ์ของบุคคลผู้ได้รับความไว้วางใจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการติดต่อกับการรับรองของผู้ยื่นคำขอ
- 8) ผู้ยื่นคำขอไม่สามารถทำให้ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลมั่นใจได้ว่าตนมีคุณสมบัติที่เหมาะสมที่ควรได้รับการรับรองรวมถึงบุคคลผู้ได้รับความไว้วางใจหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่เป็นผู้มีความเหมาะสม

(k) the Controller is not satisfied as to the record of past performance or expertise of the applicant or its trusted person having regard to the nature of the business which the applicant may carry on in connection with the accreditation;

(l) there are other circumstances which are likely to lead to the improper conduct of business by, or reflect discredit on the method of conducting the business of, the applicant or its substantial shareholder or any of the trusted persons; or

(m) the Controller is of the opinion that it is in the interest of the public to do so.

(2) For the purposes of paragraph (1), “substantial shareholder”, in relation to an applicant which is a company, has the same meaning as in the Companies Act (Cap. 50).

9) ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลมีเหตุผลอันควรเชื่อได้ว่า ผู้ยื่นคำขอจะไม่สามารถให้บริการที่ดีแก่ผู้ใช้บริการ ลูกค้า หรือผู้มีส่วนร่วม โดยพิจารณาจากชื่อเสียง สถานภาพ ความซื่อสัตย์ทางการเงิน และความน่าเชื่อถือของผู้ยื่นคำขอ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือบุคคลผู้ได้รับความไว้วางใจ

10) ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลไม่มั่นใจเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของผู้ยื่นคำขอ หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่

11) ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลไม่มั่นใจเกี่ยวกับรายงานประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ผ่านมาหรือความเชี่ยวชาญของผู้ยื่นคำร้อง หรือบุคคลผู้ได้รับความไว้วางใจโดยพิจารณาจากลักษณะของธุรกิจของผู้ยื่นคำร้องซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับรอง

12) มีแนวโน้มว่าจะนำไปสู่การทำธุรกิจที่ไม่เหมาะสม หรือสะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมเสียเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินธุรกิจ ของผู้ยื่นคำขอ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือบุคคลผู้ได้รับความไว้วางใจ

13) ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลมีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชน การยกเลิกหรือการระงับใบรับรอง

ระเบียบฯ ข้อ 6¹³ ได้กำหนดให้ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลมีสิทธิที่จะยกเลิกหรือ ระงับใบรับรองของผู้ให้บริการได้หากไม่เป็นไปตามที่ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลได้กำหนดไว้

¹³ Electronic Transactions (Certification Authority) Regulations 2010. Article 6.—

(1) An accreditation shall be deemed to be cancelled if the certification authority is wound up.

(2) The Controller may cancel or suspend the accreditation of a certification authority —

(a) on any ground on which the Controller may refuse to grant an accreditation under regulation 5;

(b) if any information furnished in support of the application for the accreditation was false, misleading or inaccurate;

(c) if the certification authority fails to undergo or pass an audit required under regulation 34;

(d) if the certification authority fails to comply with a direction of the Controller made under section 23 of the Act;

(e) if the certification authority is being or will be wound up;

(f) if the certification authority has entered into any composition or arrangement with its creditors;

(g) if the certification authority fails to carry on business for which it was accredited;

(h) if the Controller has reason to believe that the certification authority or its trusted person has not performed its or his duties efficiently, honestly or fairly; or

- 1) โดยหลักการที่ผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลอาจปฏิเสธการอนุญาตการรับรอง
- 2) ถ้าข้อมูลเพิ่มเติมในการยื่นคำขอสำหรับผู้รับรองเป็นเท็จ หลอกลวง หรือข้อมูลไม่ถูกต้อง
- 3) หากผู้ให้บริการออกใบรับรองไม่ผ่านมาตรฐานการตรวจสอบ
- 4) หากผู้ให้บริการออกใบรับรองไม่ผ่านการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแล
- 5) หากผู้ให้บริการออกใบรับรองเล็กหรือกำลังจะเลิกกิจการ
- 6) หากผู้ให้บริการออกใบรับรองได้เข้าสู่การประนีประนอมหรือการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้
- 7) หากผู้ให้บริการออกใบรับรองล้มละลายในการดำเนินธุรกิจซึ่งได้รับการรับรอง
- 8) หากผู้มีอำนาจในการควบคุมดูแลมีเหตุผลอันควรเชื่อว่าผู้ให้บริการออกใบรับรองไม่ดำเนินการหรือปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุจริต หรือเที่ยงธรรม หรือ
- 9) หากผู้ให้บริการออกใบรับรองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ตามข้อกำหนดของการรับรอง

ซึ่งจากตัวอย่างข้างต้น ยังมีข้อบังคับอีกหลายฉบับที่ สาธารณรัฐสิงคโปร์ให้อำนาจองค์กรนิติบุคคลออกกฎหมายลูกออกมา เช่น ข้อบังคับองค์การการกุศล (บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์) ค.ศ. 2019 Charities (Electronic Transactions Service) Regulations 2019 ซึ่งทำให้ทราบถึงแนวทางการออกข้อบังคับโดยอาศัยอำนาจจากพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยการออกกฎหมายหรือข้อบังคับขึ้นมาควบคุมกฎเกณฑ์บางอย่างนั้น สามารถนำตัวอย่างในทางทฤษฎี จากข้อบังคับว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับผู้ให้บริการออกใบรับรอง ค.ศ. 2010 (Electronic Transactions (Certification Authority) Regulations, 2010) มาเป็นแนวทางในการออกข้อบัญญัติเพื่อให้อำนาจ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของประเทศไทยในการ อนุมัติ อนุญาต และการรับรองเอกสาร ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

(i) if the certification authority contravenes or fails to comply with any condition or restriction applicable in respect of the accreditation.

(3) The Controller may cancel the accreditation of a certification authority at the request of that certification authority.

(4) The Controller shall not cancel the accreditation under paragraph (2) without first giving the certification authority an opportunity of being heard.

3.1.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับลงลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ของสาธารณรัฐอินเดีย

สำหรับ พระราชบัญญัติว่าด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ค.ศ. 2000 เป็นกฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยที่รองรับลายมือชื่อดิจิทัลในระบบการเข้ารหัสแบบอสมมาตร¹⁴ ซึ่งในปัจจุบันสาธารณรัฐอินเดียถือว่า ลายมือชื่อดิจิทัลถูกยอมรับเทียบเท่ากับลายมือชื่อที่ถูกเขียนด้วยมือ และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกลงลายมือชื่อด้วยวิธีการแบบดิจิทัลนั้น ก็ได้รับการยอมรับเทียบเท่ากับเอกสารกระดาษด้วยเช่นกัน ซึ่งกฎหมาย ดังกล่าวมีรากฐานมาจากกฎหมายต้นแบบสำหรับ E-commerce ที่จัดทำโดยคณะกรรมการกฎหมาย การค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (United Nations Commission on International Trade Law หรือ UNCITRAL) ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้ดำเนินการตามกรอบของ UNCITRAL ในแนวคิดหลักดังเรื่องต่อไปนี้¹⁵

- 1) การยอมรับผลทางกฎหมายของข้อมูลเอกสารอิเล็กทรอนิกส์
- 2) การลงลายมือชื่อ
- 3) ความเป็นต้นฉบับ
- 4) การรับฟังพยานหลักฐาน และคุณภาพของพยานหลักฐานของข้อมูลเอกสารอิเล็กทรอนิกส์
- 5) การเก็บรักษาข้อมูลเอกสารอิเล็กทรอนิกส์
- 6) กระบวนการทำและการทำให้ถูกต้องตามกฎหมายของนิติกรรมสัญญา
- 7) การยอมรับข้อมูลเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง
- 8) คุณสมบัติของข้อมูลเอกสารอิเล็กทรอนิกส์
- 9) การยอมรับในสิ่งที่ได้รับมา และ
- 10) วัน เวลา และการส่ง การรับข้อความ

กฎหมาย พระราชบัญญัติว่าด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ค.ศ. 2000 ถือว่าเป็นกฎหมายกลาง และเป็นกฎหมายแม่บทในการออกมาเพื่อให้อำนาจหน่วยงานภายในรัฐบาลสาธารณรัฐอินเดียสามารถดำเนินการรับรองเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยหลังจากนั้นมีการออกประกาศ หรือหลักเกณฑ์ เพื่อให้หน่วยงานภายในรัฐบาลสามารถดำเนินการยื่นเอกสารและรับรองเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยจะยกตัวอย่างสำนักงานศาลอุทธรณ์สาธารณรัฐอินเดีย โดยออกประกาศซึ่งมีชื่อว่า

¹⁴ Controller of Certifying Authorities (CCA). (2022). *IT Act 2000*. (Online). Available: http://cca.gov.in/rw/pages/it_act.en.do. [2022, June 8].

¹⁵ พลอยพัชร โชไชย. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 1. หน้า 68-70

“การแจ้งระเบียบศาลอุทธรณ์ เกี่ยวกับข้อบังคับทางไซเบอร์ (เกี่ยวกับกระบวนการ)” (Notification of rules for Cyber Regulations Appellate Tribunal (Procedure)) โดยมีเนื้อหาภายใน ดังนี้

ระเบียบนี้อาศัยอำนาจตามมาตรา 87¹⁶ แห่ง พระราชบัญญัติว่าด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ค.ศ. 2000 ซึ่งวางหลักไว้ว่า อำนาจของรัฐบาลกลางในการจัดทำกฎเกณฑ์ ดังนี้

¹⁶ IT Act 2000. 87. Power of Central Government to make rules.

(1) The Central Government may, by notification in the Official Gazette and in the Electronic Gazette make rules to carry out the provisions of this Act

(2) In particular, and without prejudice to the generality of the foregoing power, such rules may provide for all or any of the following matters, namely:—

(a) the manner in which any information or matter may be authenticated by means of digital signature under section 5;

(b) the electronic form in which filing, issue, grant or payment shall be effected under sub-section (1) of section 6;

(c) the manner and format in which electronic records shall be filed, or issued and the method of payment under sub-section (2) of section 6;

(d) the matters relating to the type of digital signature, manner and format in which it may be affixed under section 10;

(e) the security procedure for the purpose of creating secure electronic record and secure digital signature under section 16;

(f) the qualifications, experience and terms and conditions of service of Controller, Deputy Controllers and Assistant Controllers under section 17;

(g) other standards to be observed by the Controller under clause (b) of subsection (2) of section 20;

(h) the requirements which an applicant must fulfil under sub-section (2) of section 21;

(i) the period of validity of licence granted under clause (a) of sub-section (3) of section 21;

(j) the form in which an application for licence may be made under sub-section (1) of section 22;

(k) the amount of fees payable under clause (c) of sub-section (2) of section 22;

(l) such other documents which shall accompany an application for licence under clause (a) of sub-section (2) of section 22;

(m) the form and the fee for renewal of a licence and the fee payable there of under section 23;

(n) the form in which application for issue of a Digital Signature Certificate may be made under sub-section (1) of section 35;

(1) รัฐบาลกลางอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในราชกิจจานุเบกษาจัดทำระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(2) โดยมีอำนาจเฉพาะในการออกกฎเกณฑ์ที่ไม่กระทบสิทธิต่อบุคคลทั่วไปของผู้รับเอกสารต่อไปนี้ กล่าวคือ

- (a) ลักษณะที่ข้อมูลใบอนุญาตโดยวิธีการลงลายมือชื่อดิจิทัลตามมาตรา 5
- (b) แบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่น ออก ให้ หรือชำระเงินตามอนุมาตรา (1) ของมาตรา 6
- (c) ลักษณะและรูปแบบในการยื่นหรือออกบันทึกทางอิเล็กทรอนิกส์และวิธีการชำระเงินตามมาตรา (2) ของมาตรา 6
- (d) เรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเภทของลายมือชื่อดิจิทัล ลักษณะและรูปแบบในมาตรา 10
- (e) ขั้นตอนการรักษาความปลอดภัยเพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างบันทึกทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยลายมือชื่อดิจิทัลตามมาตรา 16
- (f) คุณสมบัติ ประสิทธิภาพ และข้อกำหนดและเงื่อนไขการให้บริการของผู้ควบคุมรองผู้ควบคุม และผู้ช่วยผู้ควบคุมตามมาตรา 17
- (g) มาตรฐานอื่นที่ผู้ควบคุมต้องปฏิบัติตามข้อ (b) ของมาตราย่อย (2) ของมาตรา 20
- (h) ข้อกำหนดที่ผู้สมัครต้องปฏิบัติตามภายใต้มาตราย่อย (2) ของมาตรา 21
- (i) อายุใบอนุญาตที่ออกให้ตาม (a) ของหมวดย่อย (3) ของมาตรา 21;
- (j) แบบคำขอรับใบอนุญาตตามอนุมาตรา (1) ของมาตรา 22
- (k) จำนวนค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระตามข้อ (ค) ของอนุมาตรา (2) ของมาตรา 22
- (l) เอกสารอื่น ๆ ดังกล่าวที่จะมาพร้อมกับคำขอรับใบอนุญาตตามข้อ (ก) ของอนุมาตรา (2) ของมาตรา 22
- (m) แบบและค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระ ณ ที่นั้นตามมาตรา 23
- (n) แบบคำขอออกใบรับรองลายมือชื่อดิจิทัลจะทำได้ตามมาตรา (1) ของมาตรา 35

(o) the fee to be paid to the Certifying Authority for issue of a Digital Signature Certificate under sub-section (2) of section 35;

(o) ค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระให้กับหน่วยงานรับรองในการออกลายมือชื่อดิจิทัล หนังสือรับรองตามอนุมาตรา (2) ของมาตรา 35

การให้อำนาจหน่วยงานท้องถิ่นสามารถออกกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของสาธารณรัฐอินเดีย

อำนาจของรัฐบาลท้องถิ่น¹⁷ ในกฎหมายของสาธารณรัฐอินเดีย ในการออกกฎเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ค.ศ. 2000 โดยรัฐบาลกลางได้บัญญัติไว้ในมาตรา 90 ให้อำนาจสามารถออกกฎเกณฑ์ได้ ดังนี้

(1) มีอำนาจในกำหนดระเบียบเพื่อดำเนินการได้ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(2) อำนาจดังกล่าวข้างต้นมีผลบังคับเป็นการเฉพาะพื้นที่ และไม่กระทบต่อส่วนรวมในการออกกฎโดยทั้งหมดหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ

(a) แบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการยื่น ออก ใบตอบรับ หรือการชำระเงินตามอนุมาตรา (1) ของมาตรา 6

(b) ในเรื่องที่ระบุไว้ในอนุมาตรา (2) ของมาตรา 6

(c) เรื่องอื่นใดที่รัฐบาลของรัฐกำหนดให้ต้องกำหนด

¹⁷ IT Act 2000. Power of State Government to make rules.

(1) The State Government may, by notification in the Official Gazette, make rules to carry out the provisions of this Act.

(2) In particular, and without prejudice to the generality of the foregoing power, such rules may provide for all or any of the following matters, namely: —

(a) the electronic form in which filing, issue, grant receipt or payment shall be effected under sub-section (1) of section 6;

(b) for matters specified in sub-section (2) of section 6;

(c) any other matter which is required to be provided by rules by the State Government.

(3) Every rule made by the State Government under this section shall be laid, as soon as may be after it is made, before each House of the State Legislature where it consists of two Houses, or where such Legislature consists of one House, before that House.

(3) ระเบียบของรัฐทุกประการตามมาตรา นี้ ให้มีผลทันทีหลังจากที่ได้จัดทำขึ้นแล้ว เสนอต่อหน้าสภานิติบัญญัติแห่งรัฐแต่ละสภาที่ประกอบด้วยสองสภาหรือ เมื่อสภานิติบัญญัติของพื้นที่ ดังกล่าวผ่านสภาหนึ่งในวาระแรก

3.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายต้นแบบว่าด้วยข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการอนุมัติ อนุญาต การรับรองเอกสาร ผ่านการลงลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 249 วางหลักไว้ว่า “รัฐมีหน้าที่ แบ่งอำนาจให้ท้องถิ่น ได้ดูแลตนเองและมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณสุข โภค และสาธารณสุขการ รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้กระจายแบบทั่วประเทศ รวมทั้ง ส่งเสริมพื้นที่ที่มีความพร้อมให้กลายเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ ของประชาชนในจังหวัดนั้น” และด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีการระบุไว้ของหมวด 14 ทั้งหมด 6 มาตรา อันเริ่มจากมาตราที่ 249 ถึง มาตรา 254 ซึ่งโดยรวมแล้วพบว่ามาตราทั้งหมดที่เอ่ยถึง รัฐมีสิทธิอิสระในการดูแลตนเองของประชาชน มีสิทธิ ในการตั้งกฎเกณฑ์การปกครองการบริหารบุคลากรการเงินการคลัง มีสิทธิหน้าที่ที่ชัดเจนโดยรัฐ คอยควบคุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายใต้กฎหมายเท่านั้นซึ่งเป็นที่มาของการวางแผน และขั้นตอนการแบ่งอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น ซึ่งมีเนื้อหาสาระในการ รวบรวมอำนาจและหน้าที่ เพื่อดูแลส่วนกลางของรัฐและปกครองส่วนท้องถิ่น กับปกครองท้องถิ่น ด้วยกันเอง โดยพยายามเผยแพร่ความรับผิดชอบที่รัฐควบคุมอยู่ ณ ปัจจุบัน ขนาดเดียวกันองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถรับผิดชอบ เสริมสร้าง รวมทั้ง กระตุ้นจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ของประเทศไทย ได้แบ่งโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การบริหาร ราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยการบริหาร ราชการส่วนกลางเป็นการรวมอำนาจ (Centralization of Power) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค เป็นการแบ่งอำนาจ (Deconcentration of Power) และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจ (Decentralization of Power) การพัฒนาประเทศที่ผ่านมามีลักษณะการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจ ไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อความมั่นคงและความสะดวกในการบริหารงาน และด้วยเงื่อนไขและข้อจำกัด อันเนื่องมาจากระบบ โครงสร้าง ระบบงบประมาณ บุคลากร และศักยภาพในการดำเนินงานของการ

บริหารงานแบบรวมศูนย์ทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐบาลไม่อาจตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของประชาชนในด้านการบริการ และการอำนวยความสะดวกได้ ดังนั้น จึงเกิดแนวความคิดในเรื่องการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่น (ราชการบริหารส่วนภูมิภาค) เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐบาล และเพื่อให้การดำเนินการให้บริการและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ทัวถึง และรวดเร็ว และประการสำคัญอีกประการหนึ่ง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย การแบ่งภารกิจจากประสบการณ์ต่างประเทศ

หลังจากการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจ¹⁸ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลบังคับใช้ จะเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลง บทบาทและภารกิจของตน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ จะต้องดำเนินการเพิ่มขึ้นกว่าเดิมเนื่องจากมีภารกิจจำนวนหนึ่ง ซึ่งราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาคได้ถ่ายโอน หรือมอบหมายให้ดำเนินการ ถ้าพิจารณาจากกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2541 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 พบว่า การกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ มักจะกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ในลักษณะที่กว้าง ๆ แต่เป็นไปในทางเดียวกันทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2541 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 กำหนดว่า อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 45 ได้แก่

- 1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
- 2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- 3) สนับสนุนตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- 4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและท้องถิ่นอื่น

¹⁸ วุฒิสาร ต้นไชย. (2565). *การกระจายภารกิจหน้าที่ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคใหม่*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.local.moi.go.th/webst/botfam1.htm>. [2565, 4 มิถุนายน].

- 5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- 6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติกฎการดูแลราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 ประกอบด้วย เขตสภาตำบล
 - 7) ปกป้อง ดูแล และส่งเสริมบำรุงสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและ เสริมสร้าง ศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี ในพื้นที่
 - 8) ส่งเสริมกิจการใด ๆ อยู่ภายใต้การดูแลของรัฐส่วนอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจกรรมนั้นเป็นงานให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นช่วยกันดูแลหรือให้เจ้าหน้าที่ส่วนจังหวัด จัดทำดังนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
 - 9) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

และนอกจากนี้ ยังมีการกำหนดว่ามีกิจกรรมบางอย่างซึ่งได้มีการกำหนดว่าราชการส่วนท้องถิ่นอื่นสมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ร่วมดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) จัดทำ ตามกฎกระทรวง (พ.ศ. 2541) อาทิ

 - 10) จัดให้น้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
 - 11) กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 12) บำบัดน้ำเสีย
 - 13) บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 14) วางผังเมือง เป็นต้น

3.2.1 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

การจะให้อำนาจหน่วยงานมีภารกิจในการสร้างธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้นั้น มีระบุไว้โดยในนิยามของพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 อยู่ในมาตรา 35 วรรคแรก ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “คำขออนุญาตการจดทะเบียนคำสั่งทางปกครองการชำระเงิน การประกาศ หรือการดำเนินการใด ๆ ตามกฎหมายกับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐถ้าได้กระทำในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และมีวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับและให้ถือว่ามีผลโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับ การดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนด ทั้งนี้ในพระราชกฤษฎีกา อาจกำหนดให้บุคคล

ที่เกี่ยวข้องต้องกระทำหรืองดเว้นกระทำการใด ๆ หรือให้หน่วยงานของรัฐ ออกระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดในบางกรณีด้วยก็ได้”

พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. 2549¹⁹

มาตรา 3 ในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ องค์กรรัฐต้องจัดให้มีระบบเอกสารที่ทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) เอกสารที่ทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นต้องอยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม โดยสามารถแสดงหรืออ้างอิงเพื่อใช้ในภายหลังและยังคงความครบถ้วนของข้อความในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

(2) ต้องกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการยื่นเอกสารที่ทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยปกติให้ยึดถือวันเวลาของการปฏิบัติงานหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นหลัก และอาจกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ด้วยก็ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายในเรื่องนั้นกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(3) ต้องกำหนดวิธีการที่ทำให้สามารถระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อ ประเภท สมบัติเฉพาะตัว ในการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์และการ์ันตีว่าเจ้าของลายมือชื่อยอมรับในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

(4) การกำหนดวิธีการแจ้งการตอบรับด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือด้วยวิธีการอื่นใด เพื่อยืนยันว่าการดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไปยังอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว

มาตรา 4 นอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา 3 ในเหตุการณ์ที่องค์กรของรัฐจัดทำกระบวนการตรวจสอบการปกครอง ทางอิเล็กทรอนิกส์ระบบเอกสาร ที่ทำในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย

(1) การเจรจาพูดคุยกับบุคคลส่งคำขอในกรณีที่มีเอกสารมีข้อบกพร่อง หรือมีข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์แบบ หรือที่สามารถขอข้อมูลที่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงได้มีวิธีการติดต่อและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองตามความจำเป็นแก่กรณีในกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนดให้ต้องแจ้งให้คู่กรณีทราบ

¹⁹ พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. 2549.

(2) ในกรณีที่มีความจำเป็นตามลักษณะเฉพาะของธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐใด หน่วยงานของรัฐนั้นอาจกำหนดเงื่อนไขว่าคู่กรณียินยอมตกลงและยอมรับการดำเนินการพิจารณาทางปกครองของหน่วยงานของรัฐ โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา 5 หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ เพื่อให้การดำเนินการใด ๆ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานของรัฐ หรือโดยหน่วยงานของรัฐมีความมั่นคงปลอดภัยและเชื่อถือได้

แนวนโยบายและแนวปฏิบัติอย่างน้อยต้องประกอบด้วยเนื้อหา ดังต่อไปนี้

(1) การเข้าถึงหรือควบคุมการใช้งานสารสนเทศ

(2) การจัดให้มีระบบสารสนเทศและระบบสำรองของสารสนเทศซึ่งอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และจัดทำแผนเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉิน ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สามารถใช้งานสารสนเทศได้ตามปกติอย่างต่อเนื่อง

(3) การตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ

โดยในการอนุมัติ หรืออนุญาต ให้หน่วยงานภาครัฐ ออกระเบียบ หรือทำเป็นประกาศ เพื่อกำหนดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องได้ในที่นี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานราชการ ตามรัฐธรรมนูญว่าด้วยการกระจายอำนาจ และตามพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2543 มีอำนาจหน้าที่ ในการจัดทำบริการสาธารณะ และสามารถออกกฎหมายในอำนาจของตน เพื่อบังคับใช้ ในพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ โดยตราเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเทศบัญญัติข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ข้อบัญญัติเมืองพัทยา นั้น

ตัวอย่าง ประกาศหรือข้อบังคับของส่วนราชการอื่น ที่อาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ซึ่งเกี่ยวกับกฎหมายต้นแบบว่าด้วยข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการอนุมัติ อนุญาต การรับรองเอกสาร ผ่านการลงลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์

ระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ทำงานในเรือที่ใช้ทำการประมง เรือบรรทุกสินค้าประมงห้องเย็นเรือขนถ่ายเพื่อการประมง เรือบรรทุกสินค้าห้องเย็น เรือบรรทุกน้ำมันเพื่อการประมงและเรือบรรทุกน้ำจืด ขนาดตั้งแต่ 10 ตันกรอสขึ้นไป พ.ศ. 2560²⁰

ข้อ 6 ในระเบียบนี้

“เจ้าของเรือ” หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการควบคุมเรือในฐานะเป็นเจ้าของ ผู้เช่า ผู้ครอบครอง หรือในฐานะอื่นใด

“คนประจำเรือ” หมายความว่า ผู้ทำการประจำในเรือโดยมีสัญญาการจ้างงานกับเจ้าของเรือ

“เรือบรรทุกน้ำมันเพื่อการประมง” หมายความว่า เรือบรรทุกน้ำมันที่ใช้ขนถ่ายน้ำมันให้กับเรือที่ใช้ทำการประมง

“การจ้าง” หมายความว่า การเข้าทำงานในเรือ

“การเลิกจ้าง” หมายความว่า การเลิกทำงานในเรือ

“ใบพยานการเลิกจ้าง” หมายความว่า เอกสารที่นายเรือในฐานะตัวแทนเจ้าของเรือออกให้กับคนประจำเรือเมื่อเลิกจ้างแล้วตามแบบที่เจ้าท่ากำหนดหรือบันทึกการเลิกจ้างในหนังสือคนประจำเรือก็ได้

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตให้ทำงานในเรือตามระเบียบนี้

“วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การดำเนินการยื่นเอกสารด้วยไฟล์ข้อมูลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับการอนุญาตให้ทำงานในเรือตามระเบียบนี้

ข้อ 18 การขออนุญาตให้ทำงานในเรือตามระเบียบฯ นี้ สามารถทำการขออนุญาตและส่งสำเนาเอกสารต่าง ๆ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้ทาง Single Window 4 Fishing Fleet (<http://fpipo.md.go.th>) และออกใบอนุญาตที่มีการลงลายมือชื่อของเจ้าพนักงานแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้ถือว่าการดำเนินการต่าง ๆ รวมทั้งการออกใบอนุญาตที่มีการลงลายมือชื่อของเจ้าพนักงานแบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีผลผูกพันตามที่กฎหมายในเรื่องนั้น ๆ บัญญัติไว้ทุกประการ

²⁰ ระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ทำงานในเรือที่ใช้ทำการประมง เรือบรรทุกสินค้า ประมงห้องเย็น เรือขนถ่ายเพื่อการประมง เรือบรรทุกสินค้าห้องเย็น เรือบรรทุกน้ำมันเพื่อการประมง และเรือบรรทุกน้ำจืด ขนาดตั้งแต่ 10 ตันกรอสขึ้นไป พ.ศ. 2560.

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563

ข้อ 3 ในข้อกำหนดนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่นและที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า อักษร อักขระ ตัวเลข เสียง หรือสัญลักษณ์อื่นใด ที่สร้างขึ้นให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งนำมาใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น และเพื่อแสดงว่าบุคคลดังกล่าวยอมรับข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“เจ้าของลายมือชื่อ” หมายความว่า ผู้ซึ่งถือข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นในนามของตนเองหรือแทนบุคคลอื่น